

19 februarie 2008

Dlui Dominique Strauss-Kahn
Director General
Fondul Monetar Internațional
700 19th Street NW
Washington, DC 20431 SUA

Stimate Domnule Strauss-Kahn,

Memorandumul cu privire la Politicile Economice și Financiare (MEFP) pentru 2008 (anexat) prezintă politicile și măsurile pe care urmează să le realizăm pe parcursul anului curent, pentru care solicităm susținerea Fondului Monetar Internațional, în baza programului de trei ani, susținut prin Mecanismul de finanțare pentru reducerea sărăciei și creșterea economică (PRGF). Politicile date au fost elaborate în corespundere cu Strategia Națională de Dezvoltare (SND), precum și în corespundere cu Planul de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană.

La moment, odată cu reducerea impactului șocurilor economice externe, Guvernul și Banca Națională a Moldovei consideră că toate eforturile noastre trebuie să se concentreze asupra atingerii scopurilor de bază ale programului, și anume promovarea creșterii economice durabile și reducerea sărăciei. Pentru atingerea acestui obiectiv, politicile incluse în Memorandumul anexat își propun asigurarea stabilității macroeconomice și dezvoltării sectorului financiar, îmbunătățirea mediului de afaceri, inclusiv prin reducerea gradului de implicare a statului în economie. În afară de aceasta, în urma consultărilor cu Fondul Monetar Internațional, vom întreprinde măsuri suplimentare care ar putea deveni necesare pentru atingerea obiectivelor propuse.

Am asigurat satisfacerea tuturor criteriilor de performanță stabilite în cadrul programului PRGF, cu termenul-limită 31 septembrie 2007, precum și a acțiunilor de prioritate pentru realizarea evaluării a treia, și solicităm prin prezenta finalizarea celei de-a treia evaluări din cadrul programului PRGF.

Vom comunica FMI toată informația necesară pentru monitorizarea progresului în realizarea programului și vom purta discuții cu Fondul privind cea de-a patra evaluare din cadrul programului PRGF până la sfârșitul lunii mai 2008. Anticipăm că cea de-a patra evaluare în cadrul programului PRGF va fi realizată în baza datelor conform situației la 31 martie 2008, și va fi finalizată până la finele lunii iunie 2008. Cea de-a cincea evaluare se va baza pe datele conform situației la 30 septembrie 2008 și va fi finalizată până la finele anului.

Ne angajăm să fim transparenți și, prin urmare, autorizăm FMI să disemineze MEFP și Memorandumul Tehnic de Înțelegere respectiv, precum și raportul personalului FMI care va fi examinat de Consiliul de Directori Executivi al FMI.

Cu sinceritate și profund respect,

/semnat/
Vasile Tarlev
Prim Ministru
Guvernul Republicii Moldova

/semnat/
Mihail Pop
Ministru
Ministerul Finanțelor

/semnat/
Leonid Talmaci
Guvernator
Banca Națională a Moldovei

Anexe: Memorandumul cu privire la Politicile Economice și Financiare pentru 2008
Memorandumul Tehnic de Înțelegere

MEMORANDUMUL CU PRIVIRE LA POLITICILE ECONOMICE ȘI FINANCIARE

19 februarie 2008

A. Introducere

1. Bazându-ne pe progresul atins pe parcursul ultimilor doi ani în cadrul Programului susținut prin acordul pe 3 ani în cadrul Mecanismului pentru reducerea sărăciei și creșterea economică (PRGF), am inclus în acest Memorandum un sumar al priorităților strategice pentru anul 2008 și am enumerat politicile și obiectivele reformelor scontate.

2. În pofida șocurilor externe severe cu care s-a confruntat Moldova în anul 2006, situația macroeconomică din acest an a fost favorabilă. Economia națională a înregistrat o creștere de 8 la sută pe parcursul primei jumătăți a anului 2007, dar s-a redus, totuși, din cauza recoltei proaste cauzate de seceta din vară. Ca rezultat, ne așteptăm la un ritm de creștere economică de 5 la sută pentru anul curent, ceea ce constituie o majorare comparativ cu creșterea de 4 la sută înregistrată în anul 2006. Performanțele legate de export sunt încurajatoare și este posibil ca recuperarea creșterii în acest domeniu să se accelereze în continuare, dat fiind că în ultimul trimestru al anului 2007 au fost reluate exporturile producției vinicole în Federația Rusă. Deși volumul importului a crescut și mai rapid, fiind alimentat de volumul investițiilor străine directe care au crescut într-un ritm sporit și de volumul esențial de remitențe, deficitul contului curent s-a redus datorită îmbunătățirii situației la capitolul venituri nete și transferuri. Deși inflația a fost redusă cu succes pe parcursul primului semestru al anului 2007, această tendință a fost împiedicată de secetă. Inflația calculată în baza indicelui prețurilor de consum, în mărime de 13.1 la sută, rămâne a fi la un nivel înalt comparativ cu alte state din regiune. Afluxurile puternice de valută străină și deprecierea dolarului SUA la nivel global au dus la aprecierea monedei naționale cu 12 la sută în raport cu dolarul SUA și cu 2 la sută în raport cu euro, pe parcursul anului 2007.

B. Performanțele în cadrul Programului

3. Cu câteva excepții, Guvernul și BNM au realizat acțiunile stabilite în Memorandumul actualizat cu privire la politicile economice și financiare (MPEF) din 14 iunie, 2007. În particular, până la 30 septembrie curent au fost realizate următoarele acțiuni:

- a. Pe data de 4 mai, 2007 Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Legea nr. 121-XVI privind gestionarea și deetatizarea proprietății publice. În continuare, guvernul a adoptat hotărâri cu privire la: (i) privatizarea terenurilor aflate în proprietatea publică a statului; (ii) măsurile de realizare a Legii privind administrarea și deetatizarea proprietății publice; și (iii) aprobarea structurii, efectivului-limită și Regulamentului Agenției Proprietății Publice de pe lângă Ministerul Economiei și Comerțului;
- b. Parlamentul a aprobat Legea nr. 129-XVI din 7 iunie, 2007, în vigoare din 6 iulie, 2007 prin care a fost instituită Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), preluând mandatele de supraveghere a pieței de asigurări, a pieței de capital, a fondurilor nestatale de pensii și a asociațiilor de economii și împrumut.

Capacitatea operațională a noului organ a fost asigurată de Parlament prin numirea în funcție a membrilor Consiliului de Administrație și a conducerii CNPF, care, la rândul său, a aprobat la 3 august 2007 structura și statele de personal ale CNPF;

- c. La data de 28.09.2007 a fost adoptată Concepția privind raționalizarea numărului angajaților din sectorul bugetar în anii 2008-2010, cu scopul limitării cheltuielilor de personal din sistemul bugetar la cel mult 10 la sută din PIB. Mai târziu, concepția a fost revizuită și completată cu un plan de acțiuni cu termene concrete pentru reducerea numărului de angajați în sectorul public, implementarea unui nou sistem de salarizare pentru funcționarii publici și evaluarea impactului fiscal;
- d. La 28 septembrie, 2007 Prim-ministrul a aprobat un plan de acțiuni întru perfecționarea sistemului de gestionare a arieratelor fiscale. Planul a fost actualizat în baza recomandărilor misiunii de asistență tehnică a Departamentului Afaceri Fiscale (FAD) al FMI;
- e. Proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2008, aprobat prin Hotărârea Guvernului din 27 septembrie, 2007 conține o notă analitică privind rezultatele monitoringului situației economico-financiare pe anul 2006 a întreprinderilor de stat și a societăților de acțiuni cu cota majoritară de participare a statului;
- f. Prin Hotărârea Colegiului Ministerului Finanțelor din 10 septembrie, 2007 și prin Hotărârea Consiliului Administrație al Băncii Naționale a Moldovei din 12 septembrie, 2007 a fost adoptat Planul de convertire a datoriei guvernului în valori mobiliare de stat;

În același timp, patru criterii de performanță structurală nu au fost realizate:

- Criteriul de performanță structurală cu privire la adoptarea unui sistem de asistență socială nominală direcționată care urma să fie realizat până la finele lunii septembrie a fost realizat, de fapt, la 3 octombrie, 2007. Guvernul a adoptat proiectul Legii cu privire la ajutorul social, scopul căruia este asigurarea unui venit lunar minim garantat familiilor vulnerabile, prin acordarea ajutorului social stabilit în baza evaluării indirecte a venitului global mediu lunar al familiilor;
- Proiectului Legii prin care responsabilitatea pentru stabilirea în mod direct a tarifelor de livrare a apei potabile și de furnizare a energiei termice i-ar reveni ANRE în mod direct, ci nu indirect, prin intermediul Consiliului Municipal Chișinău, nu a fost aprobat din cauza incertitudinii juridice cu privire la faptul dacă această măsură nu contravine principiilor de divizare constituțională a responsabilităților între autoritățile publice locale și centrale;

- Tarifele pentru aprovizionare cu apă potabilă au fost majorate până la nivelul de recuperare a costurilor în luna octombrie, dar majorarea tarifelor la energia termică în mun. Chișinău nu a fost realizată.
- Din sursele bugetului municipal au fost efectuate doar plăți parțiale ale subvenției pentru compensarea diferenței dintre tarifele achitate de consumatorii persoane fizice și tarifele la nivelul necesar pentru recuperarea costurilor. La finele lunii septembrie arieratele acumulate au constituit circa 50 milioane de lei, reducându-se comparativ cu arieratele în sumă de 160 milioane de lei, înregistrate în luna aprilie.

C. Obiectivele Programului

4. Obiectivele Guvernului pe termen mediu sunt trasate în Strategia Națională de Dezvoltare pentru anii 2008-2011 (SND) elaborat de curând, care urmează să înlocuiască Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei (SCERS). Spre deosebire de practicile utilizate anterior la elaborarea strategiilor naționale, acest document se axează pe o listă bine definită de priorități strategice, atât economice, cât și politice. Proiectul strategiei SND conține cinci priorități fundamentale:

- consolidarea unui stat democratic modern bazat pe principiul supremației legii;
- reglementarea conflictului transnistrean și promovarea reintegrării țării;
- sporirea competitivității economiei naționale;
- dezvoltarea resurselor umane, creșterea ratei de ocupare și facilitarea incluziunii sociale; și
- promovarea dezvoltării regionale.

În afară de stabilirea priorităților pe termen mediu, unul din scopurile SND este integrarea într-o strategie de bază unică a angajamentelor externe cheie ale Republicii Moldova (fără substituirea documentelor de politici semnate la nivel bilateral) și stabilirea unui sistem unic de monitorizare a realizării acestor angajamente.

5. Obiectivul principal al Guvernului pentru 2008 a rămas neschimbat: facilitarea reducerii sărăciei prin asigurarea unei stabilități macroeconomice și a unei creșteri economice durabile. Sperăm să atingem acest scop prin modernizarea serviciului public și reducerea implicării statului în economie, dezvoltarea sectorului financiar, crearea unui mediu investițional favorabil, stimularea dezvoltării businessului mic și mijlociu, reabilitarea infrastructurii, promovarea exporturilor, crearea locurilor noi de muncă și oferirea protecției sociale păturilor vulnerabile ale populației. Aceste obiective, care includ și atingerea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului, își găsesc reflectarea în SND.

D. Politica fiscală

6. Politica fiscală pentru anul 2008 va rămâne austeră, dată fiind menținerea unei rate înalte a inflației și necesitatea de a asigura stabilitatea macroeconomică și de a consolida încrederea populației față de Program. Guvernul va menține un deficit bugetar la nivel de 0,5% din PIB.

Orice rectificare a bugetului va fi discutată în cadrul celei de-a patra evaluări a Programului. Prioritatea noastră constă în direcționarea surplusului de venituri către investiții, fapt care va exercita un impact minim asupra inflației.

7. Deși salariile în sectorul bugetar au fost majorate cu 45 la sută în anul 2006 și cu 12 la sută în anul 2007, ele rămân a fi insuficiente pentru a atrage și păstra angajații calificați, mulți dintre aceștia optând pentru un loc de muncă în sectorul privat sau peste hotare. Pentru a spori competitivitatea sectorului public, salariile vor fi majorate cu încă 23 la sută în anul 2008, totodată cheltuielile salariale fiind limitate la cel mult 10 la sută din PIB, majorările pentru diferite categorii de angajați fiind realizate la diferite etape. Totodată, suntem conștienți că majorarea salariilor nu va duce la sporirea eficacității sectorului public dacă nu va fi însoțită de reforme ambițioase. În acest scop, Guvernul intenționează să înceapă implementarea unui plan de acțiuni pe termen mediu pentru raționalizarea structurii angajaților în sectorul bugetar pentru anii 2008-2010 care presupune:

- reducerea numărului total de angajați cu 10 mii de persoane până în anul 2010, cu o reducere inițială cu 3 mii de persoane în anul 2008; și
- Guvernul va aproba un proiect de lege care va consolida toate formele de remunerare într-un singur salariu de bază pentru funcționarii publici până la finele lunii septembrie 2008, în vederea implementării acestuia pe parcursul anului bugetar 2009.

8. O parte din economiile generate de implementarea măsurilor pentru optimizarea de personal se vor direcționa la îmbunătățirea calitatății serviciului public. Autoritățile urmează să elaboreze planuri anuale de implementare a concepției date, planurile pentru anul 2008 urmând să fie definitive până la finele lunii martie a anului 2008, care vor include, dar nu se vor limita la inventarierea angajaților în sectorul bugetar, analiza plăților salariale și nesalariale achitate angajaților și evaluarea necesităților de personal înalt calificat în acest sector. Restructurarea sectorului învățământului se va axa pe raționalizarea rețelei instituțiilor de învățământ.

9. Pentru a promova investițiile străine și autohtone în anul 2007, am anunțat o reformă majoră a sistemului de impozitare a venitului persoanelor juridice, precum și o amnistie largă a arieratelor fiscale și o liberalizare a reglementărilor privind legalizarea capitalului. Înțelegem că aceste reforme presupun anumite riscuri, în special în ceea ce privește veniturile la buget. Pentru a reduce aceste riscuri, intenționăm să accelerăm implementarea Strategiei de consolidare a administrării fiscale. Planul respectiv, adoptat în luna septembrie a anului 2007, a fost actualizat pentru a reflecta recomandările misiunii de asistență tehnică a Departamentului Afaceri Fiscale (FAD) al FMI. Planul are ca scop consolidarea sistemului de gestionare a arieratelor fiscale, care să includă îmbunătățirea sistemului de evidență contabilă a arieratelor fiscale, pentru a permite distingerea arieratelor după data formării lor; vom introduce un set de măsuri prompte și necondiționate de colectare forțată a arieratelor, vom modifica legislația curentă în vederea scurtării și simplificării procedurii de anulare a arieratelor fiscale ce nu pot fi colectate, precum și vom consolida toate activitățile fiscale autohtone de evaluare și colectare a datoriei sub egida unei singure agenții. Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (IFPS) va fi reorganizat din punct de vedere funcțional, începând cu sediul principal. Până în luna martie, 2008, vom adopta actele legislative necesare pentru a-i permite IFPS să anuleze arieratele fiscale ce nu pot fi colectate. În același timp, vom elabora o platformă modernă de evidență

contabilă și tehnologii informaționale, precum și vom asigura resurse adecvate pentru realizarea acestor reforme.

E. Politica monetară

10. În anul 2008 Banca Națională a Moldovei va continua să persevereze în atingerea obiectivului său principal de asigurare a stabilității prețurilor. Politica monetară va rămâne austeră, cu scopul reluării tendinței de reducere a inflației și atingerii unei rate a inflației de sub 10 la sută până la finele anului (decembrie curent față de decembrie precedent). Pentru a atinge acest scop, dobânzile reale la operațiunile de sterilizare vor fi menținute la un nivel suficient, pozitiv în termenii reali, până ce tendința de reducere a inflației va căpăta un caracter stabil. Mai mult ca atât, suntem pregătiți să mergem la majorarea promptă a rezervelor obligatorii și/sau ratelor dobânzii la apariția primelor semne de deviere a trendului de dezinflație. Se așteaptă că presiunile cauzate de lichiditate vor fi reduse și mai mult prin transferul depozitelor rămase ale Casei Naționale de Asigurări Sociale, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și ale bugetelor autorităților administrativ-teritoriale de la băncile comerciale în contul trezorerial unic la Banca Națională a Moldovei, ce va fi efectuat până la finele anului 2007, precum și prin implementarea aducerii la zero a soldurilor zilnice la băncile comerciale până la finele lunii iunie a anului 2008. Pentru a îmbunătăți și mai mult eficacitatea politicii monetare, BNM își va perfecționa în continuare instrumentele prin adoptarea ratei de bază în calitate de rată principală a politicii sale, ca să fie eliminată ambiguitatea dintre aceste două rate și va reduce scadențele la operațiunile de sterilizare. În același timp, convertirea planificată a datoriei Guvernului față de BNM în hârtii de valoare în primul trimestru al anului 2008 îi va oferi băncii centrale un instrument suplimentar pentru gestionarea lichidității.

11. BNM va menține un regim flexibil al ratei de schimb valutar pentru a reduce efortul de promovare a politicii monetare mai austere. Dacă vor persista afluxurile de valută și presiunile de apreciere a monedei naționale, BNM va interveni numai pentru a aplatiza fluctuațiile excesive ale cursului valutei naționale, permițând forțelor de piață să determine rata de schimb valutar. Ne așteptăm că rezervele valutare vor atinge cifra de 1,7 miliarde de dolari SUA sau vor acoperi, cel puțin, 3 luni de importuri scontate, până la finele anului 2008. Deși aprecierea în continuare a monedei naționale și costurile de sterilizare tot mai mari ar putea duce la deteriorarea poziției financiare a BNM, vom rămâne fideli obiectivului de reducere a inflației și acest scop nu va fi compromis de considerațiunile legate de profitul BNM. Orice necesități de recapitalizare a BNM vor fi satisfăcute de Guvern, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei. BNM va introduce un sistem de alertare rapidă pe care îl va aplica pentru a identifica procesele economice ce ar avea un potențial disruptiv, inclusiv fluxurile mari de capital.

12. Planificăm să trecem la regimul oficial de țintire directă a inflației, într-un moment oportun în viitor. Deși înțelegem că Moldova încă nu este gata să aplice regimul de țintire a inflației, totuși, întreprindem pași intermediari de îmbunătățire a cadrului de politică monetară pentru a pune bazele regimului respectiv. Începând cu bugetul pentru anul 2008, Legea bugetului de stat nu va mai obliga Banca Națională a Moldovei să re-emită valori mobiliare de stat, inclusiv cele obținute prin conversiunea datoriei guvernului în hârtii de valoare. În loc de aceasta, anual, BNM și Ministerul Finanțelor vor încheia anual acorduri privind stingerea datoriei statului către BNM. Vom perfecționa în continuare strategia noastră de comunicare și vom promova transparența politicilor pentru a spori gradul de conștientizare de către publicul larg a riscurilor inflației și pentru a consolida funcția de semnalizare a BNM. Pentru a contribui

la atingerea obiectivelor noastre, am solicitat de la FMI asistență tehnică - prin intermediul unui consultant pe termen lung, specialist în cercetări monetare și consolidare a capacității de implementare a politicilor monetare. Ca un prim pas, în conformitate cu recomandările misiunii de asistență tehnică a Departamentului Piețe Monetare și de Capital (MCM) al FMI, BNM va restructura Departamentul politică monetară și cercetări și va angaja colaboratori calificați noi.

13. BNM își va extinde supravegherea asupra tuturor componentelor sistemului de plăți, inclusiv asupra celor din afara băncii centrale.

F. Reformarea sectorului financiar

14. În scopul sporirii concurenței în sectorul bancar, intenționăm să accelerăm vânzarea „Băncii de Economii” (BEM) unui investitor bancar strategic. Am renunțat la planul inițial de a realiza o evaluare independentă a valorii de piață a băncii înainte de inițierea vânzării ei din cauza cerințelor nejustificate impuse de compania de consultanță selectată. În loc de aceasta, am decis să angajăm în mod direct un consultant pentru privatizare. În acest scop, până la finele lunii martie a anului 2008 vom anunța un concurs pentru selectarea unui consultant pentru expunerea pe piață a Băncii de Economii și până la finele lunii septembrie a anului 2008 vom semna contractul cu câștigătorul concursului, care va fi responsabil pentru scoaterea „Băncii de Economii” spre vânzare într-o perioadă de 6 luni. Între timp, Guvernul și BNM se vor abține în continuare de la tratamentul preferențial a băncii, inclusiv în ceea ce ține de impozitare, reglementare prudentială sau acces la resurse.

15. Crearea Comisiei Naționale a Pieței Financiare în iunie 2007, în calitate de organ de reglementare și supraveghere a pieței financiare non-bancare, a fost un prim pas care întărește dezvoltarea acestui segment al pieței financiare. Vom aplica o soluție care va asigura finanțarea stabilă a CNPF, iar agențiile de supraveghere/reglementare din sectorul financiar vor trebui să încheie acorduri formale obligatorii cu privire la cooperarea reciprocă. Scopul pe termen mediu este de a susține dezvoltarea pieței de capital, pieței asigurărilor, pieței fondurilor nestatale de pensii și pieței microcreditelor prin reducerea riscurilor și vulnerabilităților, sporirea transparenței, actualizarea reglementărilor în conformitate cu cele mai bune practici internaționale și încurajarea introducerii unor instrumente financiare noi. În acest sens, autoritățile intenționează să solicite asistență tehnică din partea instituțiilor financiare internaționale.

16. Guvernul și BNM vor continua să consolideze cadrul de supraveghere și reglementare a sistemului financiar și să asigure transparența în vederea promovării stabilității și dezvoltării continue. În conformitate cu recomandările misiunii de actualizare a Evaluării Sectorului Financiar (FSAP) și în scopul asigurării independenței și competențelor adecvate ale regulatorilor din sectorul financiar, toate entitățile licențiate, reglementate sau supravegheate de BNM sau/și de CNPF trebuie excluse din prevederile Legii Nr. 235 „Cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător” care a fost adoptată de Parlament la sfârșitul lunii decembrie 2007. Concomitent, proiectul Legii cu privire la licențiere, care la moment se află la Parlament, trebuie să excludă sectorul financiar din prevederile respective prin delegarea autorității depline de licențiere în acest domeniu către BNM și CNPF. În continuare, pentru sporirea transparenței proprietarilor băncilor și consolidarea controlului asupra acestora, în conformitate cu recomandările actualizate ale misiunii FSAP, noi vom consolida eforturile în vederea identificării proprietarilor beneficiari ai băncilor și vom studia cele mai bune practici

internaționale, în special practicile statelor membre ale UE, privind aplicarea testelor de corespundere criteriilor de bază, față de acționarii importanți.

17. Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în redacție nouă Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (care a fost elaborată cu asistența FMI și a altor parteneri). Noi vom continua să revizuim actele normative aferente pentru a aduce cadrul politicilor de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului în conformitate cu standardele internaționale. Cu asistența FMI și a altor parteneri, intenționăm să consolidăm Serviciul prevenirea și combaterea spălării banilor al CCCEC, precum și BNM în ceea ce ține de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv simplificarea procedurilor de rigoare pentru a reduce povara legată de respectarea prevederilor în cauză.

G. Alte reforme structurale

18. Șocurile externe cu care s-a confruntat Republica Moldova în ultimii doi ani au scos în evidență limitările țării în materie de competitivitate și rezistență la potențialele riscuri macroeconomice. Agenda Guvernului pe anul 2008 va cuprinde măsuri structurale menite să consolideze rezistența economiei la șocurile externe și să creeze un fundament durabil pentru o creștere economică robustă și incluzivă. În acest context, va fi desfășurată în continuare reforma administrației publice centrale și a cadrului de reglementare a afacerilor, fiind, de asemenea, întreprinse măsuri pentru încurajarea investițiilor sectorului privat. În scopul sporirii competitivității, o atenție deosebită va fi acordată îmbunătățirii calității infrastructurii. Pentru aceasta, vom lua măsuri pentru ca să fie păstrat un nivel înalt al investițiilor publice în infrastructură.

Privatizarea, politica comercială și promovarea investițiilor

19. O parte a strategiei noastre va fi accelerarea privatizării activelor publice pentru a atrage *know-how* și a promova dezvoltarea sectorului privat. Un mesaj clar privind angajamentele noastre legate de dezvoltarea sectorului privat va fi selectarea până la finele lunii septembrie 2008, în baza unui concurs deschis a unui consultant care va evalua modalitățile de privatizare posibilă a companiei „Moldtelecom”. Obiectivul nostru este de a continua privatizarea activelor de stat printr-un proces competitiv și transparent. Orice coeficient de ajustare pentru utilizarea surplusului posibil al veniturilor din privatizare va fi discutat cu FMI atât pe parcursul celei de-a patra evaluării, cât și pe parcursul evaluărilor ulterioare. Între timp, în conformitate cu recomandările FMI, OECD și cele mai bune practici internaționale, vom solicita asistență tehnică din partea instituțiilor internaționale pentru consolidarea disciplinei financiare a întreprinderilor de stat rămase, vom stabili procedurile pentru selectarea conducerii întreprinderilor de stat în baza unui proces competitiv.

20. Până la finele anului curent Republica Moldova va beneficia de un regim de preferințe comerciale autonome cu UE. În scopul susținerii antreprenorilor în valorificarea beneficiilor oferite de noul regim comercial, Guvernul va depune eforturi pentru îmbunătățirea calității sistemelor de management din Republica Moldova. În acest context, vor fi realizate un șir de

¹ *fit and proper tests* – nota trad.

acțiuni: (i) va fi realizat în întregime Programul național de elaborare a reglementărilor tehnice prin transpunerea actelor normative comunitare în domeniu; (ii) va fi evaluată structura laboratoarelor de testare și asigurare a calității produselor și va fi elaborat un plan strategic de consolidare și dezvoltare ulterioară a laboratoarelor; (iii) va fi elaborat și implementat Programul național de instruire a antreprenorilor în domeniul managementului calității și tehnicilor moderne de asigurare a calității produselor fabricate (ISO) și a sistemelor de asigurare a inofensivității la întreprinderi (HACCP); (iv) vor fi elaborate ghiduri pentru consumatori în scopul sporirii conștientizării publice vizavi de importanța aplicării standardelor de calitate.

21. Agenția Națională pentru Protecția Concurenței va elabora definiția clară a ajutorului de stat, pentru a evita confundarea termenilor de subsidii, subvenții, scutiri fiscale, stabilind reguli precise de oferire a ajutorului de stat pe parcursul anului 2008.

22. Pentru stimularea fluxului de investiții în economia națională în anul 2008, Guvernul va depune eforturi în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru anul 2008 privind realizarea Strategiei de atragere a investițiilor și promovare a exportului pentru anii 2006-2015. Consolidarea businessului mic și mijlociu este unul din elementele cheie care va contribui la creșterea economică și la reducerea sărăciei în Republica Moldova. Pentru susținerea dezvoltării IMM a fost creată Organizația pentru dezvoltarea sectorului IMM, capacitățile căreia vor fi consolidate în continuare pe parcursul anului viitor. Pe parcursul anului 2008 Guvernul va continua implementarea acțiunilor stabilite în Strategia de susținere a dezvoltării IMM și va asigura respectarea prevederilor Legii privind IMM.

23. În scopul diversificării modalităților de atragere a investițiilor a fost aprobată Legea cu privire la parcurile industriale. Astfel, reieșind din indicii de performanță în atragerea investițiilor străine directe ai regiunilor Nord, Centru și Sud, în 2008 intenționăm crearea primelor parcuri industriale pilot în câteva localități din cadrul acestor regiuni de dezvoltare. Proiectele în cauză vor avea impact minor asupra bugetului și vor fi implementate într-un mod care va asigura eliminarea oricăror distorsiuni economice. Guvernul va căuta modalități de atragere a unor investitori privați în procesul gestionării parcurilor industriale.

24. Guvernul a aprobat Legea cu privire la parteneriatele publice-private (PPP) în luna decembrie a anului 2007, urmînd ca Parlamentul să adopte legea respectivă pînă la finele lunii iulie 2008, cu asigurarea funcționalității operaționale a unității PPP pînă la finele anului 2008. Pe lângă raportarea către Parlament a oricăror obligațiuni condiționate care ar putea fi introduse prin intermediul acestui mecanism și evaluarea impactului fiscal potențial care va fi inclus în Bugetul de Stat, intenționăm să ne consultăm cu FMI înainte de a ne implica în orice acorduri PPP semnificative.

25. Neacumularea arieratelor la plățile externe, conform definiției din Memorandumul Tehnic de Înțelegere, va servi drept criteriu de performanță permanent, la fel ca și angajamentul nostru de a nu impune sau intensifica restricțiile la plățile curente, de a nu introduce practici de plată în valute multiple, inclusiv neadmiterea realizării acordurilor de plăți bilaterale care nu se conformează prevederilor Articolului VIII al Acordului cu FMI, sau de a impune sau intensifica restricțiile la importuri din considerente de gestionare a balanței de plăți. Pînă în luna iunie a anului 2008 Guvernul va anula restricțiile cantitative la importul produselor de carne și produse lactate, impuse de curînd.

Îmbunătățirea mediului de afaceri și reforma regulatorie

26. În scopul îmbunătățirii mediului de afaceri, Guvernul intenționează să simplifice mediul de reglementare în sectorul non-financiar prin reducerea substanțială a cerințelor de licențiere excesive, a numărului de permise și autorizații; a activităților slab reglementate ale organelor de control care constituie o povară suplimentară pentru oamenii de afaceri; și a proliferării serviciilor publice prestate contra plată. La concret, noua Lege cu privire la licențiere care va intra în vigoare în luna martie a anului 2008 va duce la crearea unui sistem de licențiere mai liberal, mai consolidat și mai transparent, valid pentru toate autoritățile responsabile de licențiere, cu excepția BNM și CNPF, și va asigura accesul liber al publicului larg la registrele de licențiere (prin internet). Totodată, Guvernul va întreprinde acțiuni pentru optimizarea structurii instituționale și a funcțiilor organelor de control de stat, cu orientarea acestora preponderent spre supravegherea activității sectorului non-financiar, fără vizite la sediul agentului economic, și efectuarea controalelor la întreprinderi doar în cazul obținerii informațiilor din activitățile de supraveghere, care indică încălcarea de către întreprinderi a prevederilor legislației în vigoare. Începând cu anul 2008, toate notele informative, care însoțesc actele oficiale nou elaborate, vor conține analiza impactului de reglementare. De asemenea, pe parcursul anului 2008 va fi lansată activitatea ghișeului unic în activitatea instituțiilor publice relevante. Legislația cu privire la insolabilitate va fi revizuită în conformitate cu cele mai bune practici internaționale de faliment.

27. Tarifele la gazele naturale și energia electrică s-au menținut la nivelul de recuperare a costurilor, pentru toate categoriile de consumatori. Mai mult ca atât, pe măsură ce se vor schimba prețurile la resursele energetice, tarifele vor fi ajustate în mod corespunzător, conform metodologiei ANRE. În calitate de acțiune prioritară în cadrul Programului tarifele la energia termică vor fi stabilite la nivelul de recuperare a costurilor, în conformitate cu metodologia ANRE,. După cum s-a planificat inițial, până la 30 septembrie, 2008 va fi instituit sistemul nou de asistență socială. Ca măsură interimară, va fi prevăzută acordarea asistenței sociale adecvate celor care nu-și pot permite achitarea tarifelor majorate.

Moldova: condiții de performanță structurală pentru evaluarea a treia

<i>Măsurile</i>	<i>Termenul</i>	<i>Situația</i>	<i>Remarci</i>
Acțiuni de prioritate propuse			
Modificarea Legii nr.235 pentru a exclude toate entitățile licențiate, reglementate sau supravegheate de BNM și/sau CNPF din prevederile acesteia.		Implementat	Amendamentele la Legea nr.235 au fost aprobate de Parlament în februarie 2008
Tarifele la energia termică achitate prestatorilor de servicii comunale vor fi stabilite la nivelul de recuperare a costurilor de 540 lei, conform metodologiei ANRE.		Implementat	Tarifele la energia termică au fost restabilite la nivelul de recuperare a costurilor în ianuarie 2007
Criterii de performanță propuse			
Anunțarea concursului pentru selectarea consultantului pentru privatizarea „Băncii de Economii”	31 martie 2008		Condiție nouă
Adoptarea legislației pentru: (i) acordarea IFPS dreptului de a anula arieratele fiscale ce nu pot fi colectate și (ii) transferul tuturor funcțiilor de control fiscal, evaluare fiscală și colectare fiscală la IFPS.	31 martie 2008		Condiție nouă
Adoptarea unei noi legi cu privire la licențiere pentru a exclude toate entitățile care sunt licențiate, reglementate și supravegheate de BNM și/sau CNPF din prevederile acesteia.	31 martie 2008		Condiție nouă
Eliminarea restricțiilor cantitative la importul de carne și produse lactate.	30 iunie 2008		Condiție nouă
Selectarea prin concurs deschis a unui consultant pentru evaluarea modalităților de privatizare posibilă a companiei „Moldtelecom”	30 septembrie 2008		Condiție nouă
Semnarea contractului cu consultantul pentru privatizarea „Băncii de Economii” care va avea la dispoziție 6 luni pentru a scoate Banca spre vânzare.	30 septembrie 2008		Condiție nouă
Indicatori structurali de monitorizare propuși			
Tarifele la energia termică achitate prestatorilor de servicii comunale să se mențină la nivelul de recuperare a costurilor. Stabilirea unui tarif mai jos decât cel calculat în conformitate cu metodologia ANRE va însemna acumularea pe plan intern de noi arierate aferente cheltuielilor în cadrul programului.	Continuu		Condiție nouă
Adoptarea ratei de bază a BNM ca rată principală a politicii monetare.	31 martie 2008		Condiție nouă
Aprobarea de către Guvern a proiectului de lege care va consolida toate formele de remunerare într-un singur salariu de bază pentru funcționarii publici, în vederea implementării acesteia pe parcursul anului bugetar 2009.	30 septembrie 2008		Condiție nouă
Reducerea numărului de angajați în sectorul public cu 3000 persoane	31 decembrie 2008		Condiție nouă
Anunțarea concursului pentru vânzarea Băncii de Economii unii investitor strategic.	31 martie 2009		Condiție nouă

MEMORANDUMUL TEHNIC DE ÎNȚELEGERE

1. Acest Memorandum Tehnic de Înțelegere (TMU) are drept scop definirea variabilelor determinate de țintele cantitative (criteriile de performanță și țintele indicative, vezi Tabelul 1) stabilite de Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare (MEFP) și descrierea metodelor care trebuie utilizate pentru evaluarea performanței programului în raport cu aceste criterii.

I. PREVEDERILE PROGRAMULUI

2008

2. Volumul creditelor debursate: 73,5 milioane dolari SUA.
3. Veniturile din privatizare ale bugetului public național în anul 2008 se vor cifra la 131 milioane lei.
4. Pentru scopurile monitorizării programului, componentele bilanțului contabil ale BNM denumite în dolari SUA vor fi convertite un curs de schimb stabilit de program. Cursul de schimb stabilit de program pentru leul moldovenesc (MDL) în raport cu dolarul SUA este fixat la 13,2911 lei pentru un dolar SUA (USD). Pentru scopurile programului, sumele denumite în alte valute vor fi convertite în dolari SUA prin aplicarea cross-cursului de schimb corespunzător ($USD/€ = 1,2660$, $USD/£ = 1,8702$, $DST/USD = 0,6773$).
5. Pentru a calcula ajustările aferente debursărilor din surse externe ce vor depăși sumele prevăzute de program, va fi utilizat cursul de schimb actual, valabil la ziua debursării. Pentru a face ajustările în cazul debursărilor mai mici în raport cu sumele prevăzute de program, va fi utilizat cursul de schimb prognozat de program.

II. CERINȚELE DE RAPORTARE

6. Datele macroeconomice necesare evaluării criteriilor de performanță și a țintelor indicative vor fi prezentate personalului FMI în scopul evaluării performanțelor, și vor include, dar nu se vor limita la, datele indicate în Tabelul 2. Autoritățile vor asigura remiterea promptă către personalul FMI a informațiilor despre orice rectificare a cifrelor.

III. ȚINTELE PROGRAMULUI ȘI DEFINIȚIILE UTILIZATE

Limita minimă a stocului rezervelor internaționale nete (NIR)

(în milioane lei)

poziția la	nivelele minime rezervele internaționale nete
31 martie, 2008	15359
30 iunie, 2008	16403 (țintă indicativă)
30 septembrie, 2008	17918 (țintă indicativă)
31 decembrie, 2008	20160 (țintă indicativă)

7. **Rezervele internaționale nete ale BNM** în valute convertibile sunt definite ca diferența dintre rezervele brute și pasivele în valută convertibilă. Pentru scopurile de monitorizare a acestui program, rezervele brute ale BNM includ aurul monetar, disponibilitățile de DST, mijloacele rezervate la FMI și disponibilitățile de valută convertibilă aflate în posesia sau sub controlul BNM, inclusiv disponibilitățile de hârtii de valoare denominate în valute convertibile, care pot fi utilizate liber pentru achitări la efectuarea tranzacțiilor internaționale, - toate fiind calculate reieșind din prevederile programului la rate de schimb bilaterale. Din activele de rezervă se exclud subscrierile de capital la instituțiile financiare străine, activele ne-financiare pe termen lung, mijloacele debursate de Banca Mondială sau alte instituții internaționale, destinate recreditării și implementării proiectelor, activele în valute neconvertibile și activele de rezervă depuse drept gaj sau altfel grevate, precum și cererile în valută străină rezultate din tranzacțiile cu active derivative (contracte de tip futures, forward, swap sau opțiuni). Pasivele de rezervă în valute convertibile includ, prin definiție, utilizarea creditului FMI și pasivele BNM în valute convertibile față de nerezidenți cu scadența inițială de până la un an și un an. Din pasivele de rezervă se exclud pasivele cu scadența inițială mai mare de un an.

Plafoanele bazei monetare și activelor interne nete (NDA) ale NBM

(în milioane lei)

poziția la	nivelul maxim NDA	nivelul maxim baza monetară (țintă indicativă)
31 martie, 2008	-5713 (criteriu de performanță)	9646
30 iunie, 2008	-6422 (țintă indicativă)	9981
30 septembrie, 2008	-7363 (țintă indicativă)	10555
31 decembrie, 2008	-8717 (țintă indicativă)	11443

8. **Baza monetară** include banii în circulație (din afară băncilor), numerarul în casele băncilor, totalul rezervelor obligatorii și soldul aflat la conturile corespondente în lei ale băncilor la BNM.

9. **Activele interne nete ale BNM** sunt definite ca diferența dintre baza monetară (vezi definiția din pct. 8) și activele externe nete ale BNM.

10. **Activele externe nete ale BNM** include definite rezervele brute în valute convertibile (conform definiției din pct. 7) plus activele externe în valute neconvertibile, mijloacele debursate de Banca Mondială sau alte instituții internaționale, destinate pentru recreditare și implementarea proiectelor, precum și activele externe gajate sau grevate într-un alt mod, inclusiv cererile în valută străină rezultate din tranzacțiile cu activele derivative și alte active externe nete, minus obligațiunile în valută străină ale BNM față de nerezidenți.

Limita minimă a totalului soldului de casă al bugetului public național
(în milioane lei)

	Soldul de casă
Modificarea cumulativă din 31 decembrie, 2007	
31 martie, 2008 (criteriu de performanță)	150
30 iunie, 2008 (țintă indicativă)	0
30 septembrie, 2008 (țintă indicativă)	-100
31 decembrie, 2008 (țintă indicativă)	-284

11. Definiția bugetului **guvernului general** include bugetele guvernelor central și local. Totodată, bugetul guvernului central include fondul de asigurare socială, fondul de asigurare în medicină, fondurile speciale și extrabugetare și proiectele investiționale finanțate din exterior. Bugetul guvernului local include fondurile speciale și extrabugetare. Autoritățile vor informa personalul FMI despre crearea fondurilor speciale sau extrabugetare noi ce pot fi instituite pe durata programului în scopul executării operațiunilor cu caracter fiscal și vor asigura includerea acestor fonduri în bugetul guvernului general. Vor fi excluse orice entități de stat care au un statut juridic separat. Creditarea netă de către sistemul bancar a guvernului general include datoria guvernului general față de sectorul bancar (cu excluderea cererilor de plată aferente dobânzilor calculate, plăților fiscale și contribuțiilor sociale ale băncilor comerciale, precum și excluderea creditelor acordate de băncile comerciale din contul creditelor externe), plus overdraft-urile, creditele directe și disponibilitățile de hârtii de valoare de stat, minus depozitele guvernului general (cu excluderea dobânzii calculate la depozitele guvernului și cu includerea conturilor proiectelor investiționale finanțate din surse externe)². Ministerul Finanțelor va pune la dispoziție datele cu privire la valorile mobiliare de stat deținute și datele vizând proiectele investiționale finanțate din surse externe.

² La calcularea sumei nete a creditului acordat guvernului de sistemul bancar se vor exclude conturile: 1731, 1732, 1733, 1735, 1761, 1762, 1763, 1801, 1802, 1805, 1807, 2711, 2717, 2721, 2727, 2732, 2733, 2796, 2801 și 2802.

12. **Plafioanele trimestriale asupra deficitului de casă total al guvernului general** sunt cumulative și vor fi monitorizate **din punct de vedere al finanțării** după următoarele componente: creditul net al sistemului bancar acordat guvernului general (cu excluderea variației stocului hârtiilor de valoare de stat emise pentru recapitalizarea băncii centrale), plus volumul net al hârtiilor de valoare plasate de guvernul general în afara sistemului bancar național, plus alte credite nete acordate guvernului general de sectorul nebancaș al țării, plus mijloacele obținute de guvernul general din contul debursărilor datoriei externe³ pentru susținerea directă a bugetului și pentru implementarea proiectelor specifice, minus rambursările efectuate, precum și veniturile din privatizare obținute în rezultatul vânzării activelor guvernului general, după deducerea costurilor direct asociate cu vânzarea acestor active.

13. **Plafioanele trimestriale asupra fondului de retribuire a muncii al guvernului general** sunt cumulative și se calculează ca suma tuturor salariilor, premiilor și altor tipuri de remunerare, contribuțiilor sociale către Casa Națională de Asigurări Sociale și contribuțiilor transferate Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, - plătite tuturor angajaților guvernului general, conform definiției din pct. 11, cu excepția salariilor angajaților Casei Naționale de Asigurări Sociale și ai Companiei Naționale de Asigurări în Medicină. În anul 2007 fondul de retribuire a muncii al guvernului general a constituit, în baza acestei definiții, 4970 milioane lei.⁴

Plafonul pentru fondul de retribuire a muncii al guvernului general
(în milioane lei)

	Țintă indicativă
Modificarea cumulativă în raport cu situația la 31 decembrie, 2007	
31 martie, 2008	1286
30 iunie, 2008	2714
30 septembrie, 2008	4138
31 decembrie, 2008	5517

14. **Hârtiile de valoare de stat** sub formă de obligațiuni cu cupon zero vândute la scont față de valoarea lor nominală vor fi tratate în conturile bugetului drept instrumente de finanțare, prin înregistrarea sumelor de facto obținute de la cumpărători. La data răscumpărării valoarea de vânzare va fi înregistrată ca amortizare, iar diferența între amortizare, astfel definită, și valoarea nominală va fi înregistrată ca achitare a dobânzilor la datoria internă.

15. **Plafioanele vizând datoria externă** se aplică la (i) contractarea sau garantarea datoriei externe neconcesionale pe termen scurt (cu scadența inițială până la și inclusiv un an) și (ii) contractarea sau garantarea datoriei neconcesionale pe termen mediu și lung cu scadența inițială mai mare de un an. Plafonul este egal cu zero, cu excepția proiectului în domeniul ocrotirii sănătății finanțat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (BCE) cu 9 milioane euro. În 2007 a fost majorat plafonul pentru proiectul de reabilitare a drumurilor finanțat parțial de Banca Europeană de Investiții (BEI) cu 30 milioane euro și de Banca Europeană pentru

³ Definiția datoriei este prezentată în nota de subsol nr. 5; vezi paragraful privind plafioanele datoriei externe.

⁴ Pentru calcularea fondului total de retribuire a muncii a guvernului general vor fi utilizate următoarele conturi ale guvernului central, guvernului local și fondurilor speciale din cadrul sistemului Trezoreriei de Stat a Ministerului Finanțelor: 111, 112, 1161.

Reconstrucții și Dezvoltare (BERD) cu 30 milioane euro. Prima etapă a proiectului de reabilitare a drumului al BERD și BEI (câte 12,5 milioane euro din partea fiecărei bănci) nu va avea cofinanțare sub formă de grant, însă a doua etapă (câte 17,5 milioane euro din partea fiecărei bănci) se așteaptă să includă o cofinanțare sub formă de grant, suficientă pentru a aduce nivelul total de concesionalitate al proiectului la etapa a doua la un nivel țintă de cel puțin 35 la sută. Datoria pe termen scurt include toate angajamentele pe termen scurt cu excepția creditelor comerciale de import. Datoria pe termen scurt denominată în alte valute decât dolarul SUA va fi convertită în dolari SUA la cursul de schimb prevalent la data debursării. Datoria pe termen mediu și lung denominată în alte valute decât dolarul SUA va fi convertită în dolari SUA la cross-cursul de schimb actual.

Plafoanele pentru contractarea sau garantarea datoriei externe neconcesionale a guvernului general (în milioane de euro)

	Proiectul în domeniul ocrotirii sănătății finanțat de BCE	Altele
Modificarea cumulativă în raport cu 31 decembrie, 2007		
31 martie, 2008 (criteriu de performanță)	9	0
30 iunie, 2008 (țintă indicativă)	9	0
30 septembrie, 2008 (țintă indicativă)	9	0
31 decembrie, 2008 (țintă indicativă)	9	0

16. Noțiunea de **datorie** include prevederile definite în punctul 9 al Uzanțelor privind criteriile de performanță aferente datoriei externe (decizia Consiliului Directorilor FMI nr. 12274-(00/85) adoptată la 24 august 2000)⁵. Acest criteriu de performanță se aplică nu numai la datorie în sensul exprimat mai sus, ci și la angajamentele contractate sau garantate pentru care nu a fost primită valoarea.

17. Pentru scopurile programului, **garantarea** unei datorii apare din orice angajament legal explicit al guvernului sau al BNM, sau a oricărei alte instituții ce acționează din numele guvernului de a deservi o astfel de datorie în cazul neachitării din partea recipientului.

18. **Concesionalitatea** va fi calculată prin aplicarea unor rate de scont specifice pentru fiecare valută în baza ratelor de dobândă comerciale de referință (CIRR) ale OECD. Media CIRR pe zece ani va fi utilizată ca rată de scont pentru evaluarea concesionalității creditelor cu scadența inițială de cel puțin 15 ani, iar media CIRR pe șase luni va fi utilizată pentru evaluarea concesionalității creditelor cu scadența inițială de mai puțin de 15 ani. Atât la media pe zece

⁵ Datoria este definită ca un angajament curent, nu extraordinar, survenit în baza unei obligațiuni contractuale prin furnizarea unei valori, fie sub formă de active (inclusiv monetare) sau servicii, și care solicită de la cel obligat să efectueze una sau mai multe plăți sub formă de active (inclusiv monetare) sau servicii, la un moment dat în viitor; aceste plăți vor fi deduse din suma principalului și/sau dobânzilor aferente contractului. Vor fi considerate datorii - arieratele, penalitățile și prejudiciile pronunțate de organele judiciare, rezultate în urmă neonorării unor plăți prevăzute de obligațiunile contractuale de stingere a datoriiilor. Neachitarea unor plăți aferente unor angajamente care, conform acestei definiții, nu se consideră datorii (de exemplu, achitarea la momentul livrării) nu va duce la majorarea datoriei.

ani, cât și la cea pe șase luni vor fi plusate următoarele marje: 0,75 procente pentru perioada de rambursare mai mică de 15 ani; 1 procent pentru perioada de 15–19 ani; 1,15 procente pentru perioada de 20–30 ani și 1,25 procente pentru perioada de mai mult de 30 ani. Conform acestei definiții, numai împrumuturile cu elementul de grant de cel puțin 35 procente din valoarea totală a împrumutului vor fi excluse din plafoanele stabilite la împrumuturile externe. Plafonul datoriei nu se va aplica la împrumuturi clasificate ca pasive internaționale de rezervă ale BNM.

19. Pentru scopurile programului, arieratele la plata datoriei externe vor include toate angajamentele de deservire a datoriei ce au expirat (se au în vedere plățile de rambursare a sumei principale a împrumutului sau de achitare a dobânzii) care apar în legătura cu orice datorie contractată sau asumată de Guvernul Republicii Moldova sau de BNM, sau de orice altă instituție care acționează din numele Guvernului Republicii Moldova. Plafonul privind arieratele noi la plățile externe va fi aplicat permanent, pe întreaga durată a Programului. Plafonul nu se va aplica față de arieratele la plata datoriei externe care vor rezulta din renegocierea datoriei externe cu creditorii externi, inclusiv cu creditorii Clubului de la Paris; și în mod specific față de arieratele la plățile externe în cazul în care creditorul este de acord cu amânarea plăților pe parcursul negocierilor.

20. Arieratele aferente cheltuielilor sunt definite ca diferența între obligațiile de plată scadente și plățile făcute. Acestea pot să apară la orice articol de cheltuieți, inclusiv transferuri, deservirea datoriei, salarii, pensii, achitarea consumului de energie sau plata pentru bunuri și servicii. Arieratele aferente cheltuielilor la plata bunurilor și serviciilor prestate de furnizori, sunt definite ca angajamente față de furnizori, care sunt scadente și neachitate timp de peste 30 de zile, și care nu pot fi contestate. Arieratele acumulate reciproc între bugetul de stat, guvernele locale, fondul social, fondul de asigurări în medicină și fondurile extrabugetare nu se includ în plafonul privind arieratele aferente cheltuielilor bugetului guvernului general.

IV. AJUSTĂRI

21. În cazul în care suma veniturilor din privatizare va depăși prevederile din program, plafonul deficitului de casă al bugetului guvernului general nu va fi majorat.

22. În cazul în care debursările împrumuturilor externe vor depăși prevederile din program, plafonul deficitului de casă al bugetului guvernului general va fi majorat corespunzător, însă cu nu mai mult de 200 milioane de lei, cumulativ. În cazul debursărilor mai mici, plafonul va fi diminuat cu suma deplină.

23. Plafonul deficitului total de casă al bugetului guvernului general va fi majorat cu suma mijloacelor în numerar utilizate pentru recapitalizarea BNM, sau va fi majorat cu valoarea nominală a hârtiilor de valoare de stat emise pentru același scop.

Tabelul 1. Moldova: Criteriile cantitative de performanță și țintele indicative, 31 decembrie, 2007 – 31 decembrie, 2008 1/ 2/

	31/12/2006	31/03/2007	30/06/2007	30/09/2007	31/12/2007
	țintă indicativă prelim.	progn.	țintă indicativă progn.	țintă indicativă progn.	țintă indicativă progn.
1. Criterii cantitative de performanță					
			(milioane lei, dacă nu este indicat altfel)		
Limita minimă a soldului bugetului guvernului general	...	150	0	-100	-284
<i>Limita minimă ajustată pentru soldul bugetului guv. general 3/</i>	-134
Plafonul activelor interne nete ale BNM (nivel)	-5345	-5713	-6422	-7363	-8717
Limita minimă a rezervelor internaționale nete ale BNM (nivel)	14882	15359	16403	17918	20160
Plafonul datoriei externe neconcesionale contractate sau garantate de guvernul general (milioane euro) 4/	60	9	9	9	9
Proiectul de reabilitare a drumurilor finanțat de BERD/BEI	60	0	0	0	0
Proiectul în domeniul ocrotirii sănătății finanțat de BCE	0	0	0	0	0
alte	0	9	9	9	9
2. Criterii de performanță permanente					
Plafonul acumulării stocului datoriilor externe	0	0	0	0	0
3. Ținte indicative					
			(milioane lei)		
Plafonul bazei monetare (nivel)	9537	9646	9981	10555	11443
Plafonul modificării stocului arieratelor interne aferente cheltuielilor guvernului general	150	0	0	0	0
Plafonul fondului de retribuire a muncii al guvernului general	4966	1286	2714	4138	5517
4. Previziuni de bază					
			(milioane lei, dacă nu este indicat altfel)		
Finanțarea concesională a datoriei externe	603	282	462	593	811
în milioane dolari SUA	53	25	42	54	74
Veniturile din privatizare	407	50	90	110	131

Sursă: autoritățile Republicii Moldova și estimările personalului FMI.

1/ Cifrele pentru anul 2008 se referă la fluxurile cumulative de la finele anului 2007, cu excepția cazurilor unde este indicat altfel. Țintele cantitative sunt calculate în baza cursului de schimb de referință de 13,2911 lei/dolar SUA.

2/ Toate variabilele sunt stocuri, cu excepția soldului bugetului guvernului general și a împrumuturilor concesionale în cadrul datoriei externe, care sunt fluxuri.

3/ În cazul în care debursările datoriei externe vor depăși cifrele prevăzute în program, plafonul deficitului de casă al bugetului guvernului general va fi majorat corespunzător, însă cu nu mai mult de 200 milioane de lei, cumulativ. În cazul debursărilor mai mici, plafonul va fi diminuat cu suma deplină.

4/ Vezi MEFP, pct. 19, și TMU, pct. 15.

Tabelul 2. Moldova: Datele raportate personalului FMI

<i>Parametrii</i>	<i>Periodicitatea</i>
Parametrii bugetari (date prezentate de Ministerul Finanțelor)	
Operațiunile bugetului guvernului general: veniturile, cheltuielile și finanțarea (clasificarea funcțională și economică).	Lunar, nu mai târziu de trei săptămâni de la finele fiecărei luni
Fondul de retribuire a muncii al guvernului general	Lunar, nu mai târziu de trei săptămâni de la finele fiecărei luni
Datoria internă	Lunar, nu mai târziu de două săptămâni de la finele fiecărei luni
Arieratele interne	Lunar, nu mai târziu de trei săptămâni de la finele fiecărei luni
Veniturile din privatizare vărsate la buget (în lei și în valută străină, cu excluderea costurilor de tranzacționare)	Lunar, nu mai târziu de trei săptămâni de la finele fiecărei luni
Parametrii monetari (date prezentate de BNM)	
Sinteza monetară a BNM	Săptămânal, nu mai târziu de o săptămână de la finele fiecărei săptămâni
Sinteza monetară a sistemului bancar	Săptămânal, nu mai târziu de două săptămâni de la finele fiecărei săptămâni
Cerințele nete față de guvernul general (ale BNM și băncilor comerciale)	Săptămânal, nu mai târziu de două săptămâni de la finele fiecărei săptămâni
Indicatorii financiari ai băncilor comerciale (Departamentul supraveghere bancară al BNM)	Lunar, nu mai târziu de patru săptămâni de la finele fiecărei luni
Fluxurile valutare de numerar	Lunar, nu mai târziu de două săptămâni de la finele fiecărei luni
Operațiunile valutare (datele BNM)	Lunar, nu mai târziu de două săptămâni de la finele fiecărei luni
Datele pieței valutare (volumul vânzărilor, intervențiile BNM, ratele de schimb)	Zilnic, nu mai târziu de 12 ore de la finele zilei
Operațiunile de sterilizare efectuate de BNM	Săptămânal, nu mai târziu de o săptămână de la finele fiecărei săptămâni
Tranzacțiile de pe piața interbancară (volumul, ratele medii)	Săptămânal, nu mai târziu de o săptămână de la finele fiecărei săptămâni
Balanța de plăți (date prezentate de BNM)	
Datele contului curent și ale contului de capital	Trimestrial, nu mai târziu de șase săptămâni de la finele fiecărui trimestru
Transferuri/remitențe prin intermediul sistemului bancar	Lunar, nu mai târziu de șase săptămâni de la finele fiecărei luni
Datoria externă (date prezentate de Ministerul Finanțelor)	
Informații vizând noile împrumuturi externe contractate sau garantate de guvern	Lunar, nu mai târziu de trei săptămâni de la finele fiecărei luni
Deservirea datoriei: suma datorată fiecărui creditor în parte, și sumele real achitate	Lunar, nu mai târziu de trei săptămâni de la finele fiecărei luni
Debursarea granturilor și creditelor, pe fiecare creditor	Lunar, nu mai târziu de trei săptămâni de la finele fiecărei luni
Alte date (prezentate de Biroul Național de Statistică)	
Indicele prețurilor de consum (general)	Lunar, nu mai târziu de două săptămâni de la finele fiecărei luni.
Conturile naționale, după sectoarele de producere, în termeni nominali și reali	Trimestrial, nu mai târziu de trei luni de la finele fiecărui trimestru
Datele vizând exportul și importul, cu indicația valorii, volumului și unităților de referință, pe principalele categorii de mărfuri și țări	Lunar, nu mai târziu de două luni de la finele fiecărei luni